

[Svend Auken]

skal reglerne for medbestemmelse styrkes såvel i den private som i den offentlige sektor,

- indbære en fælles forvaltning af lønmodtagerkapitalen af de ansatte i den enkelte virksomhed,
- øge virksomhedsopsparingen og tilførslen af risikovillig kapital for at fremme investeringer og teknologisk fornyelse i virksomhederne.

På denne baggrund er regeringens udspil til fremme af overskudsdeling meget skuffende. Regeringens forslag tager slet ikke hensyn til folketingsflertallets fællesudtalelse, men følger alene regeringspartiernes mindretalssynspunkter. Efter regeringens forslag skal det være frivilligt for arbejdsgiverne i private overskudsgivende virksomheder, om de vil give de ansatte andel i overskuddet, og hvorledes dette i givet fald skal ske. Ordningen skal fremmes gennem skattebegunstigelser til såvel virksomhederne som de ansatte, og ud over, at måden, dette skal ske på, må siges at være i strid med skattereforens ånd og bogstav, giver regeringens forslag ingen garanti for reel medejendomsret og medindflydelse for de ansatte. Regeringens forslag sigter først og fremmest mod at fremme bonusordninger for de ansatte i private virksomheder. Der er ikke tale om noget skridt på vejen i retning af en egentlig demokratiseringsreform i form af lønmodtagernes medejendomsret og medindflydelse på den enkelte virksomhed.

I denne forbindelse kan man henvise til, at den internationalt ansete amerikanske statskundsprofessor Robert A. Dahl i en af sine seneste bøger har slået fast, at det ikke er tilhængerne af økonomisk demokrati i virksomhederne, der skal bevise, at de har retten på deres side; bevisbyrden påhviler tværtimod dem, der mener, at demokratiet skal standse ved fabriksporten. For ligesom staten er også virksomheden et politisk system, hvis medlemmer har ret til at styre sig selv gennem den demokratiske proces. Har man sagt politisk demokrati, så må man også sige økonomisk demokrati. Økonomisk demokrati må være en logisk følge af de demokratiske principper, vi hylder i samfundet, og kan man ikke gå ind for økonomisk demokrati, spørger professor Dahl, med hvilken

begrundelse vi så skal have politisk demokrati.

Altså: hvis det er berettiget, at staten skal styres demokratisk, så er denne styreform også berettiget i erhvervsvirksomheder. Lønmodtagernes medejendomsret og medindflydelse må derfor ses som en nødvendig politisk-demokratisk reform og derfor ikke blot som en simpel skattebegünstiget økonomisk bonusordning. Derfor er det helt afgørende for Socialdemokratiet, at principperne fra folketingsflertallets fællesudtalelse fastholdes.

Efter Socialdemokratiets forslag skal det regnskabsmæssige overskud i virksomhederne deles med de ansatte. Udgangspunktet er 10 pct. Pengene skal kunne blive i virksomhederne, hvis ejere og ansatte er enige om det.

De skal placeres i en virksomhedsfond styret af de ansatte i fællesskab. Pengene skal være ejerkapital med samme rettigheder og samme risiko.

Hvis man ikke kan blive enig om placering af midlerne i en virksomhedsfond, sendes pengene til en fond oprettet i hvert amt. Denne amtsfond skal styres af lønmodtagerne i amtet i samarbejde med folk fra kommunerne og det lokale erhvervsliv.

Pengene skal bruges aktivt til at styrke en dynamisk erhvervsudvikling i amtet og udvide lønmodtagerkapitalen i amtets virksomheder. Herved bliver OD-ordningen efter Socialdemokratiets forslag også et instrument til sikring af en målrettet erhvervspolitik.

Når pengene placeres i en virksomhed som aktier, skal indflydelsen forvaltes af de ansatte på virksomheden i fællesskab. Ved forslaget opgives tanken om den landsomfattende fællesfond. Beslutningsretten over midlerne bliver helt lokal. Det afgørende for Socialdemokratiet i denne forbindelse er den fælles forvaltning og ikke spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om individuel eller kollektiv ejendomsret.

Der vil fortsat være behov for et organ for samarbejde på tværs af amtsgrænserne. Derfor foreslår man oprettet et landsråd, der skal kunne støtte de lokale fonds uden at fratage dem deres bestemmelsesret.

I landsrådet skal lønmodtagerrepræsentanterne have flertallet, men der skal også være repræsentanter for f.eks. staten, Nationalbanken og uafhængig sagkundskab.